

УДК 657.6:339.5

JEL F10, F31, F21, M41

DOI <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2026-12-13>**Куцик П.О.**доктор економічних наук, професор,
Львівський торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5795-9704>**Мельниченко Л.Б.**магістр,
Львівський торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-9583-1378>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ В УМОВАХ СУЧАСНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

На сучасному етапі розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств організація бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій ускладнюється вимогами митного, податкового та валютного законодавства й необхідністю врахування міжнародних умов розрахунків з нерезидентами, що зумовлює потребу в удосконаленні методичних підходів до обліку таких операцій. У статті досліджено організаційні засади бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій у системі зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Розкрито роль облікової політики, акредитації в митних органах і документального забезпечення у формуванні облікової інформації відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Висвітлено особливості організації бухгалтерського обліку в умовах валютного контролю, методичні підходи до обліку експортних і імпортних операцій залежно від умов розрахунків і першої події, а також організацію аналітичного обліку розрахунків з нерезидентами. Практичне значення результатів дослідження полягає у можливості їх використання для вдосконалення організації та методики бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій і підвищення прозорості облікової інформації.

Ключові слова: імпорт, експорт, експортно-імпортні операції, зовнішньоекономічна діяльність, валютний контроль, витрати, доходи, товар, нерезиденти, фінансові результати.

Постановка проблеми. В умовах інтеграції України у світовий економічний простір зовнішньоекономічна діяльність підприємств набуває дедалі більшого значення, а експортні та імпортні операції істотно впливають на фінансові результати, рух грошових коштів і рівень валютних ризиків, що зумовлює підвищені вимоги до організації їх бухгалтерського обліку.

Водночас здійснення експортно-імпортних операцій характеризується значною складністю через необхідність дотримання норм митного, податкового та валютного законодавства, виконання умов зовнішньоекономічних договорів, дотримання строків розрахунків з нерезидентами та врахування валютних коливань, що ускладнює облікове відображення господарських операцій і підвищує ризик спотворення фінансової звітності.

Незважаючи на наявні наукові дослідження, питання організації та методики обліку експортно-імпортних операцій з урахуванням сучасних умов валютного й митного регулювання залишаються дискусійними, а часті зміни нормативно-правової бази ускладнюють застосування єдиних методичних підходів.

У зв'язку з цим актуальною є необхідність удосконалення організаційно-методичних підходів до бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій з метою забезпечення достовірності облікової інформації, узгодженості облікових процедур із вимогами валютного та митного контролю та мінімізації фінансових ризиків підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання організації та методики бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій достатньо широко висвітлені у працях вітчизняних науковців. Вагомий науковий внесок у дослідження теоретичних і практичних аспектів обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємств зробили В. І. Бачинський, І. В. Багрова, Р. М. Воронко, Н. І. Гордієнко, В. І. Жежуха, Ю. А. Кузьмінський, П. О. Куцик, Р. А. Марценюк, О. О. Маслак, М. Ю. Чік та інші автори. Водночас динамічні зміни нормативно-правового регулювання, посилення валютного контролю та ускладнення умов здійснення зовнішньоекономічних операцій зумовлюють потребу в подальшому дослідженні питань організації та методики бухгалтерського обліку експортно-імпортних

операцій з урахуванням сучасних вимог господарської практики.

Постановка завдання. Метою дослідження є поглиблення теоретико-методичних засад організації та методики бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій і обґрунтування ролі обліково-інформаційного забезпечення в системі управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств у сучасних умовах її функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Організація бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій формується з урахуванням специфіки зовнішньоекономічної діяльності, вимог митного й валютного законодавства та особливостей операцій з іноземними контрагентами. Участь підприємства в міжнародному економічному обміні ускладнює обліковий процес, оскільки такі операції регулюються нормами внутрішнього й міжнародного права.

Експорт і імпорт супроводжуються валютними розрахунками, митним оформленням і дотриманням строків розрахунків з нерезидентами, що зумовлює підвищені вимоги до організації обліку та ризик фінансових санкцій і спотворення фінансових результатів у разі помилок.

Складність обліку експортно-імпортних операцій пов'язана з необхідністю врахування валютних курсів, моменту переходу ризиків і вигод, формування митної та первісної вартості активів і відображення курсових різниць відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку.

За таких умов бухгалтерський облік набуває контрольного й аналітичного характеру та потребує системного підходу, що передбачає регламентацію облікових процедур, належне документальне забезпечення, використання спеціалізованих рахунків і інтеграцію з механізмами валютного й митного контролю.

Важливим елементом організації бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій є облікова політика підприємства, яка визначає принципи, методи й процедури облікового відображення зовнішньоекономічної діяльності та забезпечує єдність підходів до визнання, оцінки й узагальнення облікової інформації.

У межах облікової політики щодо експортно-імпортних операцій визначаються порядок визнання доходів і витрат відповідно до НП(С)БО 15 «Дохід» і НП(С)БО 16 «Витрати», методи оцінки активів і зобов'язань в іноземній валюті та відображення курсових різниць згідно з НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», організація аналітичного обліку розрахунків з нерезидентами, вибір рахунків

бухгалтерського обліку, а також порядок документального забезпечення й внутрішнього контролю.

Облікова політика забезпечує прозорість і зіставність облікової інформації, її відповідність вимогам чинного законодавства та формує методичну основу для прийняття управлінських рішень.

Узгоджене поєднання організаційного, методичного, технічного, управлінського й аналітичного забезпечення створює передумови для раціональної побудови облікового процесу та підвищення ефективності управління експортно-імпортними операціями.

Початковим організаційним елементом системи бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій є акредитація суб'єкта господарювання в митних органах, яка надає підприємству право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність та брати участь у митних процедурах. Відповідно до вимог ст. 455 Митного кодексу України та Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», акредитація є обов'язковою передумовою легального переміщення товарів через митний кордон і складовою інституційного забезпечення зовнішньоекономічних операцій.

Реєстрація суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності шляхом подання встановленого переліку документів до митних органів забезпечує його офіційну ідентифікацію як учасника міжнародної торгівлі та можливість застосування митних режимів, здійснення митного оформлення товарів, використання законодавчо визначених пільг і преференцій, а також формування даних митної статистики.

З позиції організації бухгалтерського обліку акредитація має принципове значення, оскільки на цьому етапі формуються передумови для виникнення об'єктів обліку експортно-імпортних операцій. Митне оформлення створює офіційну інформаційну базу про переміщення товарів через митний кордон, яка використовується для визнання активів, зобов'язань, доходів і витрат, а також для цілей податкового та валютного контролю.

Крім того, акредитація забезпечує інтеграцію облікової системи підприємства з механізмами державного митного й валютного контролю, що потребує узгодження бухгалтерських процедур із вимогами митного, податкового та валютного законодавства, а митні органи при цьому виступають важливим джерелом достовірної інформації про результати зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Важливою складовою організації бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій є належне документальне забезпечення,

яке є підставою для відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку, митного оформлення, валютного нагляду та податкового контролю. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», первинні документи є обов'язковою умовою визнання господарських операцій, що має особливе значення у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Специфіка експортно-імпортних операцій зумовлює використання розширеного переліку первинних документів і потребує чіткої організації документообігу та контролю за його своєчасністю й відповідністю вимогам митного, валютного та податкового законодавства.

Ключовим документом є зовнішньоекономічний контракт (договір), який визначає предмет постачання, вартісні й кількісні показники, валюту та форму розрахунків, строки виконання зобов'язань, умови поставки відповідно до правил Incoterms і відповідальність сторін, формуючи правову основу експортно-імпортних операцій.

Факт здійснення господарської операції підтверджується рахунком-фактурою (Invoice), що містить інформацію про найменування, кількість, ціну, вартість товарів, валюту розрахунків і умови постачання, а також пакувальним листом (Packing List), який деталізує відомості про вантаж.

Обов'язковим елементом документального забезпечення товарних експортно-імпортних операцій є митна декларація (форми МД-2 та МД-3), дані якої використовуються для: визнання доходів від експорту відповідно до НП(С) БО 15 «Дохід»; формування первісної вартості імпортованих активів згідно з НП(С) БО 9 «Запаси»; відображення податкових зобов'язань і податкового кредиту з ПДВ відповідно до Податкового кодексу України.

Транспортування товарів підтверджується транспортними документами (CMR, коносамент, авіанакладна), які мають значення для визначення моменту переходу ризиків і вигод. Додатково використовуються сертифікати походження товарів (зокрема EUR.1), сертифікати якості й відповідності, фітосанітарні та ветеринарні сертифікати, що є підставою для застосування митних пільг і тарифних преференцій.

Таким чином, належна організація документального забезпечення експортно-імпортних операцій формує інформаційну основу бухгалтерського обліку, забезпечує достовірність облікових даних і відповідність зовнішньоекономічної діяльності вимогам митного, податкового та валютного законодавства.

Організація бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій тісно пов'язана з механізмами валютного контролю, що здійснюється відповідно до Закону України «Про валюту і валютні операції», нормативно-правових актів Національного банку України та вимог банків-уповноважених. Валютний контроль передбачає дотримання граничних строків розрахунків за зовнішньоекономічними контрактами, своєчасне зарахування валютної виручки та належне оформлення розрахункових і товаросупровідних документів.

У період дії воєнного стану відповідно до регламентів НБУ загальний граничний строк розрахунків за експортними операціями становить 180 календарних днів і застосовується до операцій, здійснених з 5 квітня 2022 року, тоді як для окремих товарних позицій за визначеними кодами УКТ ЗЕД встановлено скорочений строк – 120 календарних днів.

Контроль за дотриманням установлених строків здійснюють банківські установи на підставі даних бухгалтерського обліку та первинних документів, зокрема зовнішньоекономічних контрактів, митних декларацій, інвойсів, платіжних документів і SWIFT-повідомлень. У разі порушення строків застосовуються фінансові санкції, передбачені частиною п'ятою статті 13 Закону України «Про валюту і валютні операції».

За таких умов бухгалтерський облік виступає ключовим інформаційним інструментом валютного контролю, забезпечуючи узгодженість облікових даних із вимогами валютного регулювання та мінімізацію ризиків порушення валютної дисципліни.

Реалізація організаційних засад бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій здійснюється через застосування відповідних методичних підходів, які забезпечують практичне втілення положень облікової політики підприємства та формування показників фінансової звітності за результатами зовнішньоекономічної діяльності.

Методика обліку експортно-імпортних операцій визначається умовами розрахунків з нерезидентами, моментом настання першої події та валютним характером операцій, що зумовлює необхідність комплексного застосування норм НП(С)БО 15 «Дохід», НП(С)БО 16 «Витрати» та НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» для обґрунтованого визнання доходів і витрат та відображення курсових різниць.

Для обліку експортно-імпортних операцій використовується система спеціалізованих синтетичних і аналітичних рахунків, яка забезпечує узагальнення інформації про

валютні кошти, розрахунки з нерезидентами та фінансові результати зовнішньоекономічної діяльності відповідно до вимог митного й валютного регулювання.

Облік імпорتنих операцій передбачає визнання зобов'язань перед іноземними постачальниками та формування первісної вартості імпортованих активів відповідно до НП(С)БО 9 «Запаси», з урахуванням контрактної вартості, митних платежів і супутніх витрат. У разі здійснення попередньої оплати авансові платежі визнаються немонетарними статтями, а курсові різниці за ними не визначаються відповідно до НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів»; вартість товарів визначається за курсом НБУ на дату передоплати.

Узагальнений порядок відображення в бухгалтерському обліку імпорتنих операцій за умов попередньої оплати наведено на рис. 1.

Аналітичний облік імпортованих товарів ведеться за найменуваннями запасів, країнами походження, зовнішньоекономічними договорами та умовами поставки, що забезпечує контроль за рухом імпортованих активів, розрахунками з іноземними постачальниками та дотриманням договірних умов.

Облік експортних операцій ґрунтується на визнанні доходу в момент переходу до нерезидента ризиків і вигод, пов'язаних із правом власності на продукцію, відповідно до НП(С)БО 15 «Дохід», що, як правило, підтверджується митною декларацією. Такий підхід забезпечує правильне визначення моменту визнання доходів і формування фінансових результатів експортної діяльності.

Доходи, витрати та фінансові результати за експортними операціями узагальнюються з урахуванням валютного характеру розрахунків і необхідності відображення курсових різниць. Курсові різниці за монетарними статтями – валютними коштами та розрахунками з нерезидентами – визначаються на дату балансу і дату розрахунків відповідно до НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» та визнаються у складі доходів або витрат звітного періоду.

Узагальнену схему формування доходів, витрат і фінансових результатів за експортними операціями, а також порядок відображення курсових різниць подано на рис. 2.

Висновки. За результатами дослідження встановлено, що експортно-імпортні операції є однією з найбільш складних ділянок

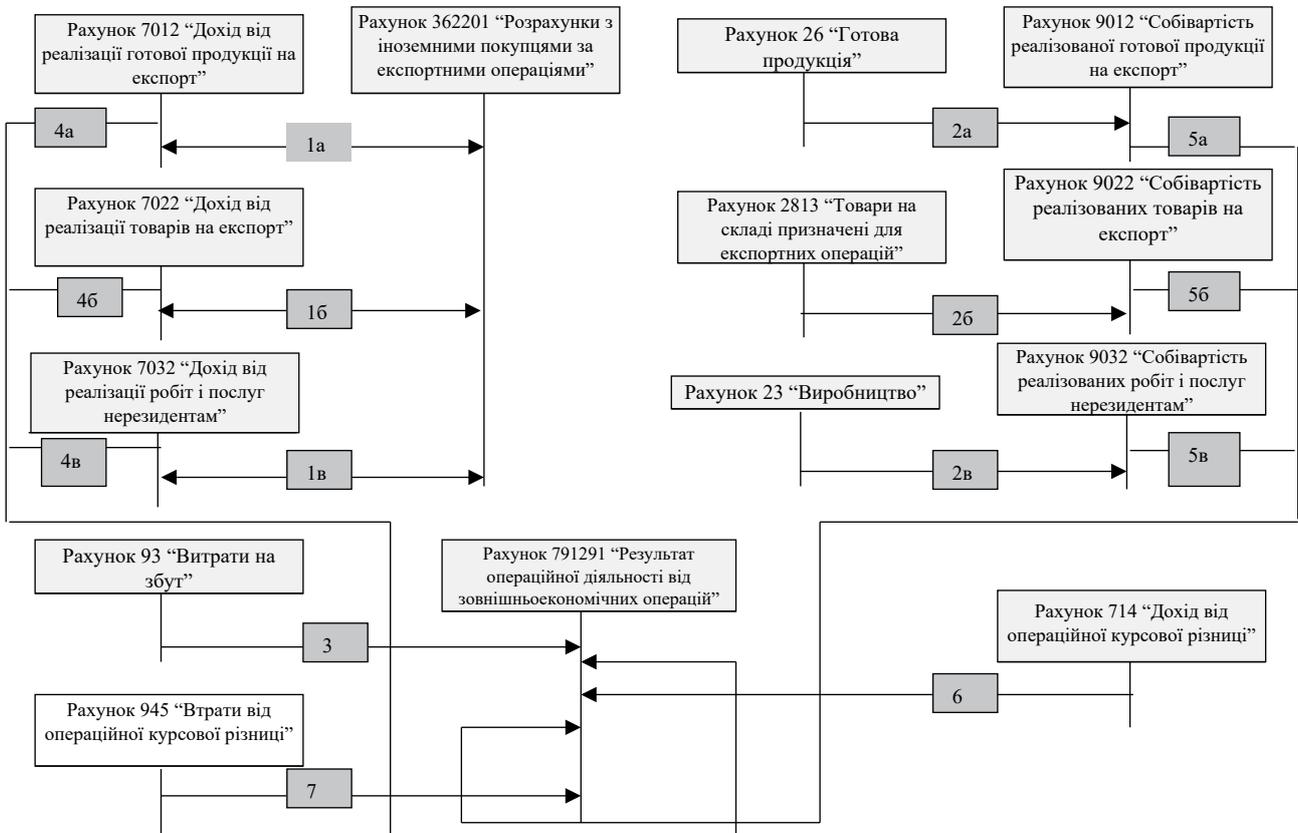
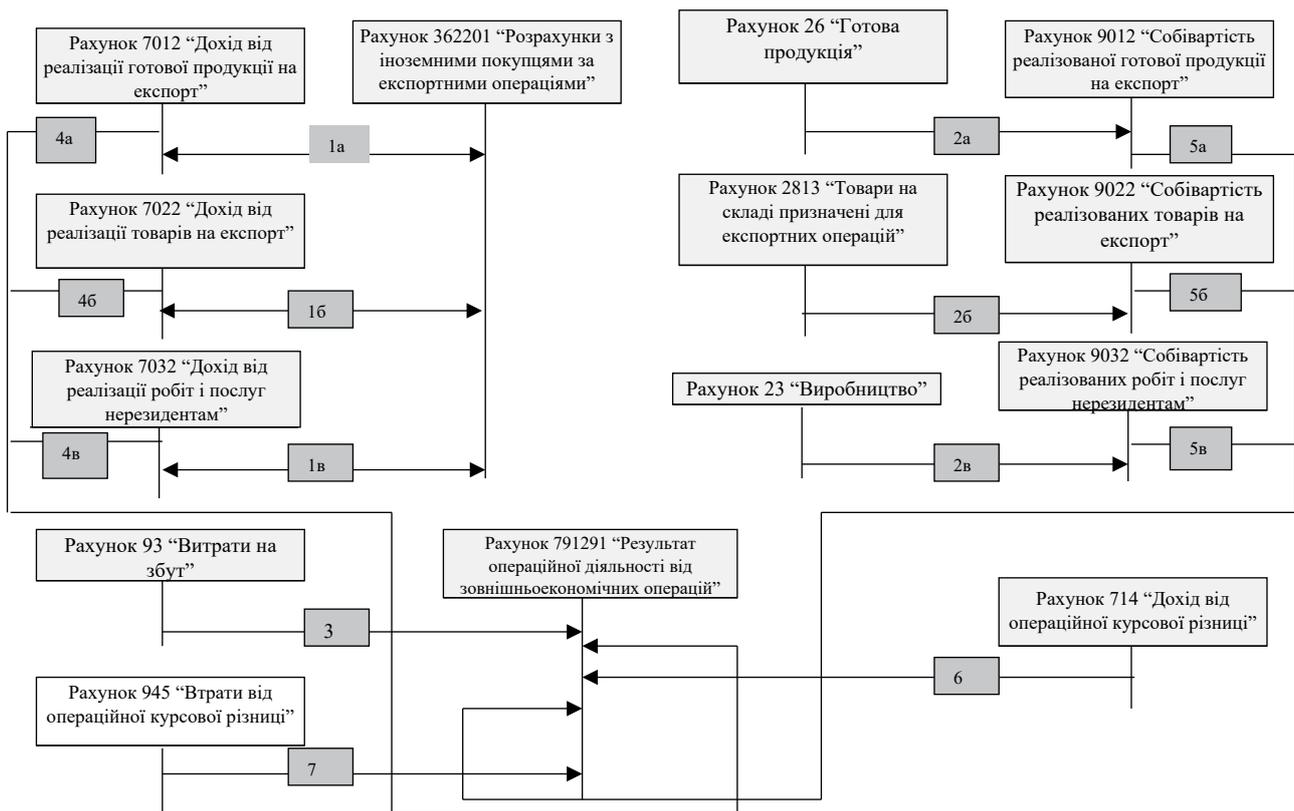

Рис. 1. Загальна схема обліку операцій при придбанні товарів від нерезидентів на умовах попередньої оплати

Джерело: сформовано авторами

Рис. 2. Загальна схема обліку доходів, витрат і фінансових результатів від здійснення експортних операцій

Джерело: сформовано авторами

бухгалтерського обліку, оскільки поєднують вимоги митного, податкового та валютного законодавства й потребують урахування міжнародних норм здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Це зумовлює підвищені вимоги до організації бухгалтерського обліку та необхідність системного підходу до формування облікової інформації щодо операцій з нерезидентами.

Обґрунтовано, що ефективна організація бухгалтерського обліку експортно-імпорتنних операцій має базуватися на чітко сформульованій обліковій політиці підприємства, яка визначає порядок визнання доходів і витрат, оцінки активів і зобов'язань в іноземній валюті, відображення курсових різниць та організацію аналітичного обліку відповідно до вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Доведено, що акредитація підприємства в митних органах, належне документальне забезпечення та інтеграція бухгалтерського

обліку з механізмами валютного контролю є необхідними умовами узгодженості облікових процедур із вимогами митного, податкового й валютного регулювання, мінімізації валютних ризиків і запобігання фінансовим санкціям.

Систематизація методичних підходів до обліку експортних і імпорتنних операцій залежно від умов розрахунків і моменту настання першої події забезпечує підвищення прозорості та достовірності облікової інформації, обґрунтоване формування фінансових результатів і створює інформаційну основу для прийняття ефективних управлінських рішень у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Перспективи подальших досліджень доцільно спрямувати на вдосконалення методичного забезпечення обліку експортно-імпорتنних операцій в умовах цифровізації, гармонізації національних стандартів з міжнародними вимогами та посилення інформаційної підтримки управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств.

Бібліографічний список

1. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2 грудня 2010 р. зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Митний кодекс України № 4495-VI від 1 червня 2012 року. зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

3. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 № 959-XII, з наступними змінами і доповнення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» : наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : наказ Міністерства фінансів України від 29.11.99 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : наказ Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999 р. зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : наказ Міністерства фінансів України № 246 від 20.10.1999 р. зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>
8. Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати. зі змінами та доповненнями № 560 від 01.01.2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988_007#Text
9. Забезпечення розвитку експортно-імпоротної діяльності підприємств : кол. моногр. / авт. кол. : Л. М. Малярець, Т. П. Скляр, А. О. Віжунов, Ю. С. Балюк, В. М. Купріянов, Д. В. Фатянов, О. О. Гайдук. Харків : Лібуркіна Л. М., 2025. 226 с. Укр. Мова. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/36238>
10. Куцик П. О., Марценюк Р. А. Облік і оподаткування транспортно-експедиційної діяльності: теоретико-методичні аспекти. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. Вип. 1. С. 118–129.
11. Kutsyk P., Redchenko K. & Voronko R. (2020). Management control and modern decentralized technologies. *Baltic Journal of Economic Studies*, 6(4), 98–102. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-4-98-102>
12. Чік М. Ю., Корягін М. В. Операції з давальницькою сировиною в ЗЕД : основи провадження та особливості документального оформлення такої діяльності. *Аудитор України*. 2017. № 6. С. 28–29.
13. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / за заг. ред. С. О. Кузнецова. Харків : Видавництво Іванченко І. С., 2019. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/7aeec8e3-8bd1-4b5a-a389-35a8a5e5f0f3/content>
14. Куцик В. І., Кузьма Х. В., Дмитрів І. О. Основи зовнішньоекономічної діяльності підприємства через призму формування експортного потенціалу країни. *Підприємництво і торгівля*. 2022. № 34. С. 5–10. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2022-34-01>

References

1. Tax Code of Ukraine № 2755-VI of December 2, 2010, as amended and supplemented. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Customs Code of Ukraine №. 4495-VI of June 1, 2012, as amended and supplemented. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
3. On Foreign Economic Activity: Law of Ukraine № 959-XII of April 16, 1991, as amended and supplemented. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
4. National Accounting Standard (NAS) 21 “The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates”: Order of the Ministry of Finance of Ukraine № 193 of August 10, 2000. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>
5. National Accounting Standard (NAS) 15 “Revenue”: Order of the Ministry of Finance of Ukraine № 290 of November 29, 1999. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
6. National Accounting Standard (NAS) 16 “Expenses”: Order of the Ministry of Finance of Ukraine № 318 of December 31, 1999, as amended and supplemented. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
7. National Accounting Standard (NAS) 9 “Inventories”: Order of the Ministry of Finance of Ukraine № 246 of October 20, 1999, as amended and supplemented. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>
8. Incoterms. International Commercial Terms of the International Chamber of Commerce. Official rules for the interpretation of trade terms, as amended, № 560 of January 1, 2000. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988_007#Text
9. Malyarets L. M., Skliar T. P., Vizhunov A. O., Baliuk Yu. S., Kupriyanov V. M., Fatianov D. V. & Haiduk O. O. (2025). Ensuring the Development of Export-Import Activities of Enterprises: Collective monograph. Kharkiv: Liburkina L. M., 226 p. (in Ukrainian). Available at: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/36238>
10. Kutsyk P. O. & Martseniuk R. A. (2020). Accounting and taxation of freight forwarding activities: theoretical and methodological aspects. *Institute of Accounting, Control and Analysis in the Context of Globalization*, 1, 118–129.
11. Kutsyk P., Redchenko K. & Voronko R. (2020). Management control and modern decentralized technologies. *Baltic Journal of Economic Studies*, 6(4), 98–102. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-4-98-102>

12. Chik M. Yu. & Koriahin M. V. (2017). Tolling operations in foreign economic activity: fundamentals and specifics of documentary support. *Auditor of Ukraine*, 6, 28–29.
13. Kuznetsov S. O. (Ed.). (2019). Accounting of Foreign Economic Activity: Textbook. Kharkiv: Ivanchenko I. S. Publishing House. Available at: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/7aeec8e3-8bd1-4b5a-a389-35a8a5e5f0f3/content>
14. Kutsyk V. I., Kuzma Kh. V. & Dmytriv I. O. (2022). Fundamentals of foreign economic activity of an enterprise through the prism of forming the country's export potential. *Entrepreneurship and Trade*, 34, 5–10. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2022-34-01>

Petro Kutsyk

Doctor of Economics, Professor,
Lviv University of Trade and Economics
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5795-9704>

Liubov Melnychenko

Master's degree student,
Lviv University of Trade and Economics
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-9583-1378>

ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF ACCOUNTING OF EXPORT–IMPORT OPERATIONS IN THE CONTEXT OF MODERN REGULATION

At the present stage of development of enterprises' foreign economic activity, the organization of accounting for export and import operations is complicated by the requirements of customs, tax, and currency legislation, as well as by the need to consider international settlement conditions with non-residents, which necessitates the improvement of methodological approaches to accounting for such operations. The article examines the organizational foundations of accounting for export and import operations within the system of enterprises' foreign economic activity. The role of accounting policy, accreditation with customs authorities, and documentary support in the formation of accounting information in accordance with national accounting standards is revealed. The features of organizing accounting under conditions of currency control, methodological approaches to accounting for export and import operations depending on settlement terms and the first event, as well as the organization of analytical accounting of settlements with non-residents, are highlighted. The practical significance of the research results lies in the possibility of their use to improve the organization and methodology of accounting for export and import operations and to enhance the transparency of accounting information.

Keywords: import, export, export–import operations, foreign economic activity, currency control, expenses, income, goods, non-residents, financial results.

Дата надходження статті: 22.12.2025

Дата прийняття статті: 15.01.2026

Дата публікації статті: 03.02.2026